

Μόνο η επιστήμη μπορεί να επιλύει αμερόληπτα τη διαμάχη μεταξύ μελισσοκόμων και αγροτών, αλλά η τελευταία λέξη θα είναι της Ευρωπαϊκής Ένωσης!

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 15.02.2017 Брой: 2/2017

Συνέντευξη με τον κορυφαίο ειδικό μας στη φυτοπροστασία **Πλάμεν Λάζαροφ** πάνω στο εξαιρετικά ευαίσθητο θέμα υπέρ και κατά της παραγωγής, του εμπορίου και της χρήσης εντομοκτόνων προϊόντων από την ομάδα των νεονικοτινοειδών. Η υπόθεση προσελκύει σημαντικό δημόσιο ενδιαφέρον και εδώ, γιατί αναμφίβολα σχετίζεται τόσο με τη ζωή και την υγεία των μελισσών, όσο και με την καλλιέργεια και διατήρηση γεωργικών καλλιεργειών μεγάλης οικονομικής σημασίας. Ωστόσο, αυτή η προβληματική κατάσταση έχει αποδειχθεί γόνιμο έδαφος για την υποδαύλιση φόβων, εικασιών και ανίκανων σχολίων. **Μέρος II**

Και όμως, υπάρχει σαφής απάντηση στο ερώτημα "Πρέπει να ληφθούν δραστικά μέτρα για πλήρη απαγόρευση των νεονικοτινοειδών χωρίς να εφαρμοστεί το δικαίωμα εξαίρεσης για την άδεια περιορισμένης και ελεγχόμενης χρήσης;"

"Οι ερωτήσεις δεν είναι ποτέ αδιάκριτες. Οι απαντήσεις μερικές φορές είναι."

Όσκαρ Ουάιλντ

Αν επιχειρήσω να δώσω μια κατηγορηματική απάντηση σε αυτό το ερώτημα, σίγουρα θα είναι κακή. Μου φαίνεται η απάντηση είναι σαν το αποτέλεσμα μιας κοντής κουβέρτας – αν την τραβήξεις στους ώμους σου, τα πόδια σου θα μένουν ακάλυπτα· αν καλύψεις τα πόδια σου, οι ώμοι σου θα κρυώνουν.

Με άλλα λόγια, αν πάρουμε το μέρος των μελισσοκομών, θα βλάψουμε τα συμφέροντα των αγροτών, και αντίστροφα. Θέλω να δηλώσω κατηγορηματικά και πάλι ότι το ζήτημα της επίδρασης των νεονικοτινοειδών στις μέλισσες είναι τόσο πολύπλοκο που δεν μπορεί να συζητηθεί συναισθηματικά ή αντιεπαγγελματικά. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι δεν διαθέτουμε τους επαγγελματικούς, επιστημονικούς ή ακόμα και διοικητικούς πόρους για να λάβουμε αποφάσεις ανεξάρτητα. Είναι προφανές ότι αυτό θα συμβεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό σημαίνει ότι η απόφαση θα είναι πολιτικο-εμπειροτεχνική, γιατί από τη μία πλευρά στέκονται τα επιστημονικά στοιχεία, αλλά με τη δυνατότητα διαφορετικής ερμηνείας των δεδομένων μέσα σε αυτά, και από την άλλη πλευρά στέκονται συμφέροντα με τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις.

Κατά την επίλυση του προβλήματος στη χώρα μας, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι η Βουλγαρία έχει τρία σύνορα με χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ. Δεδομένης της αυξανόμενης λαθρεμπορίας μη εξουσιοδοτημένων προϊόντων φυτοπροστασίας, ειδικά από την Τουρκία, της έλλειψης αποτελεσματικού τελωνειακού ελέγχου, της πλήρους απουσίας της Βουλγαρικής Υπηρεσίας Ασφάλειας Τροφίμων (ΒΑΒΗ) σε επικίνδυνες τοποθεσίες – δεν υπάρχει έλεγχος από επιθεωρητές φυτοπροστασίας στα σύνορά μας – καθώς και του αναποτελεσματικού ελέγχου για τη χρήση τους εντός της χώρας μας, οποιαδήποτε απαγόρευση είναι καταδικασμένη να αποτύχει.

Και τόσο με τη συνέχιση της απαγόρευσης ή ακόμα πιο δραστικά μέτρα, όσο και με τη θεωρητική πλήρη άρση των περιορισμών και απαγορεύσεων στη χρήση νεονικοτινοειδών, το κράτος μας πρέπει να αντιδράσει επαρκώς σε ένα καθαρά διοικητικό σχέδιο.

Πώς μπορεί να διαμορφωθεί έτσι ώστε τόσο οι μελισσοκόμοι όσο και οι αγρότες να είναι ικανοποιημένοι με τις ενέργειες των αρμόδιων αρχών;

"Υπάρχουν μόνο δύο τραγωδίες στη ζωή: η μία είναι να μην παίρνεις

αυτό που θέλεις, και η άλλη είναι να το παίρνεις."

Όσκαρ Ουάιλντ

Δυστυχώς, και οι δύο πλευρές δεν μπορούν να ικανοποιηθούν. Ειδικά υπό τις συνθήκες στη Βουλγαρία. Στην πράξη, δεν υπάρχουν αποτελεσματικές λύσεις για την επίλυση του προβλήματος. Ούτε τα επιστημονικά ινστιτούτα ούτε τα πανεπιστήμια εργάζονται για την επίλυση του προβλήματος. Είναι εμφανές ότι δεν υπάρχει λύση ούτε σε επίπεδο ΕΕ. Από τη μία πλευρά βρίσκονται οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίες παρουσιάζουν δεδομένα για τις βλάβες των νεονικοτινοειδών· από την άλλη πλευρά βρίσκονται οι κατασκευαστές τέτοιων προϊόντων φυτοπροστασίας, οι οποίοι παρουσιάζουν ουσιαστικά διαφορετικά δεδομένα. Όσο δεν υπάρχει σαφής λύση σε επίπεδο ΕΕ, το πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί.

Ίσως, ως αρμόδια αρχή, το Κέντρο Αξιολόγησης Κινδύνου θα έπρεπε να είχε μελετήσει την κατάσταση που έχει προκύψει και να είχε δώσει τη θέση του – εάν θα ήταν πιο αποδεκτή η εφαρμογή προϊόντων με βάση το καρβοφουράν για περιορισμένη και ελεγχόμενη χρήση, το οποίο είναι αρκετά αποτελεσματικό αλλά δεν εγκρίνεται στην ΕΕ, ή να αποδεχτούμε την εφαρμογή νεονικοτινοειδών, με όλα τα αρνητικά και θετικά τους. Όλα είναι θέμα εις βάθος αξιολόγησης κινδύνου για να επιλεγεί το μικρότερο κακό. Αλλά δεν μπορεί να αγνοηθεί ότι τα συγκεκριμένα παράσιτα στο καλαμπόκι και τους ηλιοτρόπους στη Βουλγαρία μπορούν να θέσουν σοβαρά σε κίνδυνο αυτές τις δύο καλλιέργειες. Θα ήταν καλό αν όλοι όσοι εμπλέκονται στο εξαιρετικά πολύπλοκο πρόβλημα της εφαρμογής κλοθιανιδίνης, θειαμεθοξάμης και ιμιδακλοπρίδης δεν εξέφραζαν ερασιτεχνικές ή συναισθηματικές στάσεις απέναντι στο πρόβλημα. Δεν μπορώ να πω ποια η πλευρά έχει δίκιο. Αυτό που βλέπω είναι ότι ούτε οι περιβαλλοντολόγοι ούτε οι γεωργικοί παραγωγοί δεν μιλούν επαγγελματικά και πειστικά. Όλοι τραβούν την κουβέρτα προς τη δική τους πλευρά, και προφανώς, κανείς δεν σκοπεύει να συμβιβαστεί.

Και μια λύση, κατά τη γνώμη μου, υπήρχε και υπάρχει. Ενώ η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων βγαίνει με την τελική της θέση μπροστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αυτή υιοθετεί μια νέα απόφαση, η διοίκησή μας θα μπορούσε επίσης να είχε λάβει ενέργειες – όχι σχετικές με την απαγόρευση ή την άδεια των τριών νεονικοτινοειδών σε τοπικό επίπεδο, αλλά μάλλον στην αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων μέσω ενός διοικητικού μονοπατιού. Όσο παράξενο και αν φαίνεται σε κάποιους, η εναλλακτική λύση είναι και πάλι ένα νεονικοτινοειδές – η θειακλοπρίδη. Ένα προϊόν σε αυτή τη βάση έχει ήδη εγκριθεί σε χώρες της ΕΕ, αλλά δυστυχώς μόνο για καλαμπόκι. Το πρόβλημα είναι ότι η Βουλγαρία ανήκει στη νότια κλιματική ζώνη, όπου ο ηλιοτρόπος είναι ασθενώς αντιπροσωπευμένος, και το εν λόγω προϊόν δεν έχει δοκιμαστεί για βιολογική επίδραση σε αυτή τη ζώνη. Αλλά με περισσότερη προνοητικότητα και επαγγελματισμό, η Βουλγαρική Υπηρεσία Ασφάλειας Τροφίμων (ΒΑΒΗ) θα μπορούσε να είχε λάβει μέχρι τώρα τις απαραίτητες ενέργειες για να βγει από το αδιέξοδο.

Η επίλυση προβλημάτων δεν γίνεται με λόγια, αλλά με αποτελεσματικές ενέργειες.

Δείτε το Μέρος Ι της συνέντευξης με τον Πλάμεν Λάζαροφ

Πρόσθετες πληροφορίες:

1. Αξιολόγηση κινδύνου σχετικά με προϊόντα φυτοπροστασίας και υγεία μελισσών, λαμβάνοντας υπόψη αλληλεπιδράσεις μεταξύ μεμονωμένων παραγόντων. Επίσημη θέση για το θέμα από την ΒΑΒΗ. Δείτε το έγγραφο **ΕΔΩ**

2. Επιστολή του "Greenpeace – Βουλγαρία" προς το Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων σχετικά με την απαγόρευση της χρήσης νεονικοτινοειδών φυτοφαρμάκων στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας. Δείτε **ΕΔΩ**

3. Στις 27 Ιουλίου 2016, το γερμανικό γραφείο του Greenpeace δημοσίευσε μια ενημερωμένη έκδοση της "Μαύρης Λίστας Φυτοφαρμάκων στην ΕΕ". Η έκθεση αναπτύχθηκε από έναν ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα και ταξινομεί όλα τα φυτοφάρμακα που έχουν εγκριθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) σύμφωνα με τον πιθανό κίνδυνο που θέτουν για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Δείτε **ΕΔΩ**